

Penészgomba-allergia

Az árvizek nem csak a balesetveszély és az ivóvízbázis fertőzése révén fenyegetik az egészséget. A levonuló ár nyomán a beázott falakon, átmedvesedett bútorokon, elpusztult növényzeten elszaporodnak a penészgombák, amelyek allergiát és asztmát okozhatnak. A megoldási lehetőségekről dr. Magyar Donát, a Budai Allergiaközpont aerobiológusa beszélt.

Az árvíz során az épületanyag nagy mennyiségű vizet vesz fel, mely a magas vízaktivitású gombák elterjedéséhez vezet. A víz-igény alapján ugyanis más penészgombafajokra számíthatunk egy enyhébb nedvesedés esetén, mint a tartós átázást követően.

Teendők az árvíz okozta penészesedés elhárítására

Szárítás. A penészgombatelepek létrejöttéhez általában három nap szükséges a vizesedést követően. Mivel nagy mennyiségű spórát termelnek, ez újabb penésztelepek kialakulásához vezet. Minél tovább vár a penészmentesítéssel, a helyzet annál rosszabb lesz.

Amint az elöntött házba vissza lehet térni, el kell kezdeni a penészesedés felszámolását. Hazatérve először nyisson ki minden ajtót-ablakot, hogy meginduljon a kiszáradás. A szellőztetést csak akkor szüneteltesse, ha a kültéri levegő relatív páratartalma meghaladja a 60%-ot. A maradék vizet törölje fel a padlóról. A penészes vagy szennyvízzel átitatott porózus anyagokat távolítsa el, zárt szemeteszsákban dobja ki. Porózus anyag a tapéta, a gipszkarton, a szigetelőanyagok, a vakolat, a többszörös falfestékrétegek, szőnyeg, fa- és papírtárgyak, matrac, plüssállatok – ezeket nem lehet kellőképpen megtisztítani, ha bepenészedtek. A spóraterjedés megelőzésére a fertőzött tárgyakat burkolja be műanyag zacskóval.

Az átázott szőnyeget, kárpitokat legtöbbször ki kell dobni. Ha megmenthető, tisztítsa ki, fertőtlenítsen és mielőbb szárítsa meg. A szennyvízzel átitatott töltőanyagot (szivacs, toll) ne használja fel.

Távolítsa el a gipszkarton falakat, ellenőrizze a ház szigetelését. Az átázott szigetelés sokáig nedves marad, és rejtett penész kialakulásához vezet, illetve az épületanyagban farontó gombák telepedhetnek meg. A burkolatok visszahehelyezése előtt győződjön meg arról, hogy a szigetelés és a faanyag megszáradt (fa esetén a nedvességtartalom ne legyen 14%-nál magasabb). A bútorokat és az új burkolatot csak a teljesen kiszáradt épületbe tegye vissza. Az épület kiszáradása türelmet próbáló feladat, hónapokat is igénybe vehet.

Penészmentesítés. Haladjon helyiségről helyiségre, fokozatosan izolálva a munkaterületet a lakás többi részétől. A penészgombatelepek lekaparásával nagy mennyiségű spóra jut a levegőbe, ezért munka közben folyamatosan szellőztessen.

- A mosógépben tisztítható textíliákat általában meg lehet menteni, amennyiben a penészgombák nem okoztak maradandó károsodást az anyagukban.

- A nem kárpitozott bútorok is menthetők, ennek érdekében az udvaron tisztítsa meg őket. Ha a penészesedés csak a felületet érinti, hagyja a tűző napon, majd söpörje le a kiszáradt, elpusztult penészt. A résekből HEPA-szűrős porszívóval eltávolíthatók a lerakódott gombaelemek. Figyelem! Az elhalt spórák is allergizálnak!

- A nem porózus felszínű tárgyak, mint a műanyag, üveg, beton, különböző fémek stb. könnyen megtisztíthatók a penésztől.

Lemosás/fertőtlenítés. A penésztelepek eltávolítását követően jöhet a lemo-

11.
oldal

sás és a fertőtlenítés. A lemosásnál két vödörrel dolgozzon, egyikben öblít, a másikkal lemos. A vizet gyakran cserélje. A tisztításhoz ne használjon foszfát-tartalmú szereket – a foszfát táplálja a mikroorganizmusokat. A lemosást követően törölje a felületet szárazra.

A fertőtlenítésre a hipóoldat (10 liter vízhez 6 dl háztartási hipó) is megfelelő, ez szagtalanít is.

Ne keverje a különféle tisztítószeret, pl. savakat, ecetet, vízkőoldót hipóval. Bizonyos tisztítószerrel egyes felületeken (alumínium, rozsdamentes acél, linóleum) elszíneződést okozhatnak, ezért kezelés előtt érdemes kis területen kipróbálni ezeket. A nagy mennyiségű penészgombaspóra tartós belélegzése egészségkárosító hatású. Penészmentesítéskor használjon kesztyűt, valamint hosszú ujjú és hosszú szárú munkaruhát, zárt cipőt, sapkát. Erős fertőzés esetén viseljen légszűrő maszkot.

Ne végezzen penésztávolítást, ha allergiás valamelyik penészgombafajra. E munkát ne végezzék 12 év alatti gyermekek, idősek, várandósok, valamilyen immunrendszert gyengítő alapbetegségben, illetve légúti megbetegedésben szenvedők. Ez utóbbiak végig tartsák készenlétben a gyógyszereiket. A fertőtlenítőszerrel elpusztítják a penészgombát, de nem akadályozzák meg, hogy ismét megjelenjen a gombatelep. A végső megoldás csak a teljes kiszáradással érhető el.

FORRÁS: BUDAI ALLERGIKÖZPONT